

ACCOMMODATING A TRAVELLING LIFE

A JOURNEY BACK HOME SUPPORTING PEERS

Tässä numerossa

- 01** Arvio ATL-hankkeen ensivaikutuksista
- 02** Helsingin asunnottomuuspalvelut kansainvälisten kumppaneiden silmin
- 04** Eri taustasta tulevien asunnottomien erilaiset tarpeet on tehtävä näkyviksi

Photo: Dimi Katsavaris / Unsplash

Lue lisää hankkeesta: www.atl-project.eu

Arvio ATL-hankkeen ensivaikutuksista

Accommodating a Travelling Life -hanke eli tuttavallisemmin ATL-hanke (ATL) on tuottanut ensimmäisiä tuloksia.

Hankkeeseen osallistuvat järjestöt tapasivat kesäkuussa Helsingissä Diakonissalaitoksella jakaakseen kokemuksiaan hankkeessa kehitetyn vertaisvalmennuksen pilotoinneista. Hankkeessa koulutetaan asunnottomuuden parissa työskenteleviä ammattilaisia valmentamaan asunnottomuutta kokeneita asiakkaitaan vertaistukihenkilöiksi. Keväällä hankkeessa on valmennettiin ensimmäisiä vertaisia pilotoimalla vertaisille suunniteltua vertaisvalmennusta.

ATL-hankkeen kumppanit tapasivat kesäkuussa Helsingissä

Ensimmäisiin ATL-hankkeen valmennuksiin osallistui 86 asunnottomuuden parissa työskentelevää ammattilaista viidestä maasta. Valmennukseen osallistumisen jälkeen osa ammattilaisista pilotoi asunnottomuutta kokeneille henkilöille tarkoitettua vertaistyon valmennusta. Ammattilaiset pitivät valmennusta tärkeänä mahdollisuutena asiakkaidensa voimaantumiseksi ja vertaisvalmennukseen osallistuneet puolestaan näkivät sen mahdollisuutena käyttää elämäkokemustaan toisten asunnottomuutta kokeneiden auttamiseksi ja samalla edistää omaa hyvinvointia.

Helsingissä hanketiimi suunnitteli myös hankkeessa tuotettavan lautapelin pilotointia. Peli on työkalu, joka vahvistaa koulutussisältöjen omaksumista ja antaa mahdollisuuden harjoitella erilaisia vastaantulevia tilanteita, joita he saattavat kohdata toimiessaan vertaisina.

Helsingin asunnottomuuspalveluita kansainvälisten kumppaneiden silmin

Paitsi hankkeen sisältöjen kehittämistä, kansainväliset vieraat odottivat innolla suomlaiseen asunnottomuustyöhön tutustumista - onhan Suomi ainoita Euroopan maita, joissa asunnottomuus on vähentynyt viime vuosien aikana. Espanjalaisista, italialaisista, kreikkalaisista ja puolalaisista vieraista koostuva joukko vieraili Diakonissalaitoksen Hoivan Aurora-talossa ja Vailla Vakinaista Asunto ry:n vertais- ja vapaaehtoistoiminnankeskus Vepassa.

Aurora-talo tarjoaa tuettua asumista Asunto Ensin -periaatteella. Aurora-talo on osalle asiakkaita loppuelämän koti, toisille se tarjoaa ponnahduslautan itsenäisempään arkeen. Asiakkaan avuntarpeeseen katsomatta henkilökunta kunnioittaa asukkaan käsitystä tämän omasta parhaastaan. Toiminnan keskiössä on asukkaan osallisuus ja itsemääräämisoikeus.

Talon asukkaat asuvat itsenäisesti omissa asunnoissaan. Henkilökunta on läsnä joka kerroksessa ja tarjoaa tarvittaessa tukea. Heidän tehtävänsä on auttaa asukkaita ottamaan vastuuta omasta arjestaan, asuinyhteisön toimivasta arjesta sekä asuinympäristöstään. Toiminta perustuu luottamukselle ja on voimavaralähtöistä. Aurora-talossa korostetaan kodikkuutta, turvallisuutta, yhteisöllisyyttä, yksilöllistä tukea ja kuntoutumista. Myös naapurustotyön rooli on tärkeä.

Vepa on matalan kynnyksen periaatteella toimiva vertais- ja vapaaehtoistyönkeskus, johon kaikki ovat tervetulleita sellaisena kuin ovat. Vepassa voi levähtää, viettää aikaa, syödä lämpimän aterian, kertoa huolistaan ja saada tukea sopiviin palveluihin hakeutumisessa. Vepassa tarjotaan kerran päivässä lämmin ruoka, ja kahvia, teetä ja leipää on saatavilla. Vepassa on tietokone ja puhelin, jota kävijät voivat käyttää asioidensa hoitamiseen. Vepassa jaetaan myös lahjoitusvaatteita tarpeen mukaan.

ATL-hankekumppanit vierailulla vertaispalvelukeskus Vepassa.

Vepa toimii vertaistyöntekijöiden voimin. Vierailun aikana kaksi vertaistyöntekijää esitteli meille keskuksen toimintaa ja kertoi omasta taustastaan. Tapasimme myös Juhan, Vepan kävijän, joka kertoi vertaistyöntekijöiden ansiosta tulevansa siellä ymmärretyksi ja kohdatuksi omana itsenään. Ammattilaisten taholta hän on sen sijaan usein kohdannut arvostelua tai muuta epäasiallista kohtelua asunnottomaksi tultuaan.

Eurooppalaiset hankekumppanit olivat hyvin vaikuttuneita Vepan toiminnasta ja lähtivät Suomesta toiveenaan ja tarkoituksenaan vahvistaa vertaisten roolia asunnottomuustyössä myös omissa maissaan.

hope

Eri taustasta tulevien asunnottomien erilaiset tarpeet on tehtävä näkyviksi

Helsingin vierailun aikana tavattiin myös Juha Hyrkäs, joka palasi Suomeen asuttuaan pitkään Argentiinassa ja joutui Kelan järjestelmävirheen takia asunnottomaksi. Viimeisen viiden vuoden aikana hän on asunut ystäviensä luona, hostelleissa, hätämajoituksessa ja tuetuissa asumispalveluissa saamatta oikeanlaista tukea asunnottomuuteensa ratkaisemiseksi. Lisäksi Juha on HIV-positiivinen, mutta hänelle ei myönnetä HIV-lääkitystä asunnottomuutensa vuoksi.

Tällä hetkellä asunnottomuudesta ja tulottomuudestaan huolimatta Juha on poliittisen puolueen jäsen ja työskentelee täysipäiväisesti tullakseen valituksi kansanedustajaksi huhtikuussa 2023. Ennen kaikkea hän pyrkii tekemään näkyväksi asunnottomien moninaiset tilanteet, ja ennen kaikkea niiden, jotka eri syistä johtuen eivät saa tarvitsemiaan palveluita.

Juha on tehnyt näkyväksi sateenkaari-ihmisten asunnottomuutta Suomessa. LGBTQ+ - ihmisten todennäköisyys joutua asunnottomiksi on 14 kertaa suurempi kuin valtaväestön. Ja asunnottomina he kohtaavat seksuaalista väkivaltaa 12 kertaa muita asunnottomia useammin. Myös Juha itse on joutunut tekemään useita rikosilmoituksia kohtaamastaan väkivallasta.

Puhuimme Juhan kanssa paljon Asunto Ensin -mallista ja sen käytännön ongelmista. Juha sai Asunto Ensin -periaatteen mukaisen asunnon jokin aika sitten, mutta asuminen samassa talossa häiriöitä aiheuttavien ihmisten kanssa oli vaikeaa. Homoseksuaalisuutensa vuoksi häntä syrjittiin ja häneen kohdistettiin väkivaltaa. Lopulta hän joutui turvattomuuden vuoksi luopumaan asunnosta. Hän koki, että järjestelmä, jonka olisi pitänyt häntä auttaa, hylkäsi hänet. Vaikka Asunto Ensin -mallin tehokkuus on todettu eri tutkimuksin, Juhan kokemukset osoittavat, että malli vaatii vielä kehittämistä käytännöntasolla, kuullen asunnottomuutta kokeneita ihmisiä, jotta heidän erilaiset tilanteensa ja tarpeensa voidaan ottaa huomioon.

Tässä vertaiset ja kokemusasiantuntijat ovat keskeisessä asemassa, sillä heidän kautta voidaan ymmärtää paremmin asunnottomien todellisia tarpeita. Juhan mielestä suurin etu vertaisten tuessa on se, että voi saada apua joltakulta, jolla ei varmasti ole asunnottomiin ihmisiin kohdistuvia ennakkoluuloja. Asunnottomuustyön ammattilaiset, joilla ei ole kokemusta asunnottomuudesta, eivät valitettavasti voi täysin ymmärtää asunnottomuuden kokemusta, vaikka ovatkin motivoituneita auttamaan.

Juha itse on kokenut saaneensa vertaisilta erittäin hyödyllistä tukea. Nykyisin hän myös tarjoaa vertaistukea muille, häntä haavoittuvammassa tilanteessa oleville. Juhan mukaan on tärkeää, ettei tukea saava tule täysin riippuvaiseksi vertaistukijasta ja menetä omaa motivaatiotaan ratkaista itse ongelmiaan.

“Jokainen asunnoton on erilainen persoona - elävä, hengittävä ihminen, jonka tarpeet nousevat hänestä itsestään eikä tukijärjestelmästä.”

Hankekumppanit

CARITAS

ARCHIDIECEZJI WARSZAWSKIEJ

Society of Social Psychiatry
P. Sakellaropoulos

**Deaconess
Foundation**

Klikkaa logoa lukeaksesi lisää

Ota yhteyttä: a.simon@rj4all.org

Yhteisrahoitettu
Euroopan unionin
Erasmus+ -ohjelmasta

Euroopan komissio ei vastaa julkaisun sisällöstä.